

A veszedelmes úton

Énekek: 32;512 és 508.

Bibliaolvasás: ApCsel 26: 1 – 23!

Alapige: 4Mózes 22,21-34.

Most egy hete Bálámnak a nagyhatalmú mágusnak tragikus történetét kezdtük el. A cselekmény a pusztai vándorlás utolsó napjaiban történik, amikor Izrael megékezi Kánaán határába. Moáb királya Bálák, a fejedelmekkel együtt, látva a nagy és idegen népen, megijednek. Félelmükben azt kérik Bálámtól, hogy átokkal rontsa meg Izraelt, hogy erőt vegyenek felette és elúzzék. Isten határozottan megtiltotta Bálámnak, hogy az átok szolgálatában eljárjon. Bálám tragikus története a múlt vasárnap azzal ért véget, hogy ez a nagyhatalmú mágus úgy küldte vissza Bálák király küldöttjeit, hogy valójában máris visszahívta őket magához. Vissza is jöttek, hogy ugyanazt követeljék Bálámtól, mint az első küldöttség, csak még többen, még nagyobb tekintéllyel, még nagyobb hatalommal és még nagyobb jutalom ígéretében. Nem csoda, hogy ennek a Bálámnak a reá ható nagyobb erő irányába kellett elmozdulnia, ami azt jelentette, hogy el kellett mennie Bálákhoz; már nem tudta elküldeni magától Bálák nagyhatalmú követeit, önmaga erejéből már nem volt képes megszabadulni tőlük, velük együtt kellett sodródnia a veszedelembé.

Szamarával útra is kelt, hogy elinduljon az elvesztéséhez vezető veszedelmes úton. Elindul tehát ez a Bálám, ügetett a szamarán, ahogy azt hallottuk is, hogy Bálák kérést teljesítve megátkozta Izrael népét. Emberileg ez az út teljesen biztosítva volt a számára. Vele mentek Bálák főemberei, a király katonái védték. Bálám két szolgája is velük tartott. Az út végén pedig ott várt Bálámra az átokért való jutalom és megbecsülés, amit megígértek neki.

Bálám ezen felül még Isten felé is bebiztosította magát, hisz az előző történetben azt hallottuk, hogy addig zaklatta Istent, míg végül utána hagyott és megengedte neki, hogy elmenjen a Bálák követeivel.

Emberileg tehát több paraméter szerint is jónak látszott¹ és egyáltalán nem látszott veszedelmesnek vagy halálosnak² ez az út, Isten mégis ezt mondta erre az útra:

- "Veszedelmes³ énelöttem ez az út."

Nekünk meg kell ebből a régi, csodás, szinte mesésnek tűnő történetből tanulnunk, hogy sokszor a saját útjainkkal pontosan úgy vagyunk, mint Bálám a sajátjával, vagyis, nem látjuk veszedelmesnek azt, amit az Úr veszedelmes útnak nevezett.

Hallottátok, Saul sem tartotta veszedelmesnek a Krisztus nyáját öldökölni, az Úr követőit Krisztus káromlására rábírnival ostorral, száműzetéssel, börtönnel és halálítélettel. Mi is úgy gondoljuk, hogy bravúros egyezkedéseinkkel, zseniális diplomáciáinkkal, mindent uralni képes kommunikációinkkal, az emberek felé, sőt még Isten felé is mindent elrendeztünk, a gyeplőt tehát mi fogjuk és mindent mi tartunk a kezünkben. Elhítetjük magunkkal, hogy még Isten is

¹ A bolondnak [אֵוִיל ('ēvīl) 1) bolond, esztelen, ostoba Etimológia: melléknév (adjectivum) egy, a bibliai héberben csak származékszavak képzéséhez használt gyök (אוּל) első alapjelentéséből, mely rokon nyelvekben (arab): 'bolondnak lenni', 'vastagot, kövért, sűrűt növeszteni (ti. folyadék aljára leülepedni vagy a tetején úszni, pl. tejszín)'. Ejtsd: evíl. Angolul „evil” magát a gonoszt jelenti!] útja helyes az ő szeme előtt, de aki tanáccsal él, bölcs az. Péld 12:14. Utálat az Úrnál az istentelennek útja (...). Péld 15:9. Az életnek útja felfelé van az értelmes ember számára, hogy eltávozzék a pokoltól, mely aláfelé van. Péld 15:24. Van oly út, mely igaz az ember szeme előtt, de vége a מָוֶת (mávet) azaz a halálnak útja. Péld 16:25.

² מָוֶת (mávet) 1) halál, erőszakos halál 2) halál állapotja vagy helye (ti. alvilág).

³ יָרֵט (járat) Kal 1) csapongónak, elhamarkodottnak, siettetettnak, sürgetőnek, hirtelennek lenni 2) lecsap, ledob, lehajít, levet

a mi oldalunkra tudtuk állítani. Tehát a meggyőződésig úgy gondoljuk, hogy a mi utunk tökéletesen kiszámítható, garantált a siker és a hírnév, sehonnan sem érhet meglepetés, igazán minden biztosítva van, és közben szándékosan töröljük az emlékünkből az Úr beszédét, aki ezt mondja nekünk a saját útjainkról és az ő útjairól:

- „Mert amiképpen magasabbak⁴ az egek⁵ a földnél, akképpen magasabbak az én útjaim a ti útjaitoknál és az én gondolataim a ti gondolataitoknál! (...) úgy lesz/van az én beszédemmel is, amely számból kijön; nem tér vissza hozzám üresen⁶, hanem megcselekszi, amit akarok, és eredményes lesz ott, ahová küldtem.” Ézs 55:9 és 11.

Ezékiel próféta által pedig ezt mondja az Úr:

- „Mivel Izráel és Júda házának a bűne igen-igen nagy, s tele van a föld vérontással, és tele van a város igazságtalansággal, mert így szólnak: „Elhagyta az ÚR ezt a földet, és nem lát az ÚR.” Ezért az én szemem sem szánja őket, és nem kímélem őket, hanem fejükhez⁷ verem⁸ útjaikat.” Ezékiel 9: 9 – 10.

Semmi nem úgy lesz tehát, ahogyan azt mi gondoltuk el, mert az emberi utak mind annál az Úrnál vannak, aki így jelentette ki magát nekünk az ő Igéjében:

- „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön!” Máté 28:18. „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam!” Ján 14:6.

Értsük hát meg itt és most, hogy mennyei Atyánk mindent a fejek fejének [רֹאשׁ (ró's)] adott, az ő Egyszülöttjének! Halljuk hát tisztán és jól az Isten útját, az Isten Fia Jézus Krisztust; ő az egyetlen járható és mennyei Atyához vezető út! Oh, mennyivel „**magasabb**” út ő, mint az átok, az öldöklés és a veszedelem útjai?

Bálám tehát meggyőződve azt gondolta, hogy útja nem veszedelmes, ezért vakmerően és bátran hajtotta a szamarát.

Vajon nem pontosan így ügetjük magunkat mi is, ahogy Bálám hajtotta magát a szamarán, mert azt gondoljuk az utunkról, amelyen járunk, hogy nem veszedelmes út, hanem az egyetlen jó út? Vajon, ha az Úr beszédéhez igazítanád magad és az Úrral együtt úgy gondolnád, hogy a

⁴ גָּבַהּ (gábahh) Kal 1) magasnak lenni 2) felségesnek, magasztosnak, elismertnek, megbecsültnek, tekintélyesnek lenni 3) pejoratív értelemben: kevélynek, gögősnek, önteltnek, büszkének lenni 4) kifejezőként (a גָּ-vel): „a szívet felemeli” a) bátorságot vesz, felbátorodik b) gögös, dölyfös, fennhéjázó, arrogáns lesz Hifil 1) fölemel, magasba helyez

⁵ שָׁמַיִם (šamáim) 1) égbolt, ég (ti. a látható ég) 2) felsőbb ég, egek, **menny** (ti. Isten lakhelye) Etimológia: hímnemű főnév (nomen masculinum) egy, a bibliai héberben csak származékszavak képzéséhez használatos gyökből (שמ), melynek rokon nyelvi (arab) jelentése: 'magasnak lenni', 'magasan lenni'. Csak többes számban használatos (plurale tantum). Ejtsd: sámaj, sámajim.

⁶ רֵיקָם (rêqám) 1) üresen, üres kézzel 2) hiába, céltalanul, indokolatlanul, ok nélkül, hatástalanul, eredménytelenül

⁷ רֹאשׁ (ró's) 1) fej (ti. emberé, állaté) 2) vmi csúcса, teteje, -tető (pl. hegytető, lombkorona), vmi vége, hegye (pl. rudaké) 3) fő, fejedelem (ti. főember), vmi feje, a legkimagaslóbb, a legfontosabb (pl. főváros, főpap, családfő) 4) első hely (ti. háborúban a front), kezdőpont (pl. folyó forrása), kezdő pillanat, kezdet (pl. őréségé), az első vmi sorában (pl. kezdőhónap, először) 5) a legkiválóbb, a legnagyobb, a legértékesebb, a „csúcs” (pl. fűszer, örömforrás – Zsolt137:6) 6) főnök, irányító (pl. csoporté, seregé) 7) ... fő (ti. létszám) Etimológia: hímnemű főnév (nomen masculinum), sémi alapszó. Ejtsd: rós.

⁸ נָתַן (nátan) Kal 1) ad, átad (kiszolgált), adományoz - egyéb névszóval vagy előljáróval: hozzáad (feleségül), kiutal vagy kirendel, küld (esőt, ételmezt stb.), teljesít (kérést, vágyat), jóváhagy, megenged, dicsőséget ad (Istennek), szívét adja (odaszánja magát, foglalkozik vmivel), vmit odaad (odaszentel bizonyos célokra), megmutat, láttat (vki dicsőségét, méltóságát), megad (bért megfizet, kifizet), vmit átad (megőrzésre), kezébe ad (kiszolgált neki), gyümölcsöt ad (terem, gyümölcsözök), kivált, előidéz, megteremti a lehetőségét vminek (pl. Péld 13:16), viszonzó, megfizet (pl. Jer 17:10), előad, beszámol vmiről, hangot ad (megszólal, felszólal, kijelent, kifejez), kezét ad (kinyújtja a kezét), árszt (illatot), van ('es gibt', 'there is') 2) tesz, rak, helyez - egyéb névszóval vagy előljáróval: szerez (szöveget), fordít (hátat, arcot stb.) 3) csinál, tesz vmivé 4) kifejezőként (נָתַן): bárcsak... Nifal 1) adatik, átadatik, adományoztatik, hozzáadatik (feleségül), megadatik 2) készíttetik, helyeztetik, tétetik Hofal 1) adatik, átadatik, megadatik, adományoztatik, tétetik Etimológia: ige (verbum). Ejtsd: nátan.

veszedelemben élő úton jársz, akkor is tovább mernél menni rajta, vagy mindent elkövetnél, hogy változtass? Hogyha nem úgy gondolnád, hogy meg vagy elégedve a szokásaiddal, a mindennapi rutinoddal, az életmódoddal, az életstílusoddal, a családban, a gyülekezetben, a városban való viselkedéseddel, az emberek között való forgolódásoddal, az Istenhez való hűségeddel és engedelmisségeddel, az egész lelki beállítottságoddal, ha nem így gondolnád, hogy ez a legjobb, akkor vajon nem vágnál-e változtatni rajta? Mert hisz kicsoda az, aki tudja az útról, hogy az rossz, sőt a veszedelemre visz, de mégsem akar rajta változtatni, hanem vakon fut a halálába?

Szívleljük hát most meg az Úr Isten figyelmeztetését, halljuk meg, hogy veszedelmes az út, amelyen most haladunk, mert valójában a legártalmatlanabbnak látszó út is veszedelem, ha nem Jézus Krisztussal járunk kéz a kézben, ha nem őt követjük mennyei Atyánkhoz!

Számunkra nincs ezen a világon egyetlen nem veszedelmes út sem, ezért minden nap, sőt naponta többször is, meg kellene állnunk, hogy Krisztus Jézust engedjük magunk előtt járni minden egyes úton. Ha ezt következetesen tudnánk tenni, akkor szüntelenül imádkoznánk, éjjel és nappal folyamatosan az Úrral beszélgetnénk.

Figyeljük meg ennek a régi történetnek a lefolyását! Az Úr Isten egyre szűkítette a Bálám útját. Először a tágas réten vette észre, nem ő, hanem a szamara, az Úr Isten angyalát.

Assisi Szent Ferenc számárnak nevezte a saját testét. Amióta a tudomány felfedezte a pszichoszomatikus betegségeket tudjuk, hogy sok súlyos testi bajnak a mélyen komoly lelki eredetű megkötöttségek, engedetlenségek, rendezetlenségek, a meg nem bocsátott bűnök állnak. Általában a fejükre, a szívükre és gyomrukra panaszkodnak az emberek, a zsoldáros a csontjaiba érezte az őt megemésztő fájdalmakat (Zsolt 32), ami az Úr rajta levő keze okozott. Bizony ott a zilálva lihegő testünkben jelez a bizonyos „szamár”, mert „látni” véli az Úr kivont kardú angyalát, aki bármely pillanatban elvághatja élete fonálát (Ézs 38:12; vö.: Jób 7: 6 és 9: 25).

Ugyanakkor ne gondold, hogy mindig te vagy a legokosabb és mindig te nálad van az igazság. Lehet, hogy valaki, akit butábbnak gondolsz magadnál, akit magad mellett kimondatlanul is csak egy számárnak gondolsz, vagy egyszerűen valamilyen oknál fogva nem tiszteled, könnyen átlépsz rajta, lehet, hogy mégis ő látja jobban az utat, az Igét, lehet, hogy ő ismeri fel az Úr kardját.

Figyelni kell sokszor még az állatokra is. Milyen jó lenne, ha figyelnénk például a farkasokra. Farkashűséget, farkasbecsületet tanulnánk tőlük, mert farkas farkast nem tép szét, csak az emberek tépik szét egymást, testestől-lelkestől, egzisztenciálisan semmisít meg ember egy másik embert. Jó lenne sokszor tanulni még a szamaraktól is és odafigyelni a saját testünk jelzéseire!

Jó sokszor másra is figyelni, ne csak önmagunkra. Bálám csak önmagára figyelt, és ezért nem vette észre az Úr Isten angyalát, aki először a tágas mezőn állt elébe, de akkor még könnyen ki lehetett kerülni. Bizony, az élet tágas mezején, noha sok figyelmeztetést kapunk Istentől, mi minden esetben flottul igazolni tudjuk önmagunkat és könnyen ki tudjuk kerülni az előttünk álló Krisztust.

Másodszor a szőlőknél állt elébe az Úr angyala, ahol mélyen bevágott az út a dombok között, ahol jobbról is, balról is érdes garád övezte az utat a hegyomlás felé haladva így a számárnak már nem volt hová kitérnie és arra kényszerült, hogy jól odaszorítsa Bálám lábát a kősziklához, aki még ekkor sem vette észre a kivont kardjával előtte álló Urat.

Vegyünk most bátorságot és nézzünk bele az Igének ebbe a tükrébe⁹, vajon nem ismerős nekünk ez a most leírt út? De bizony igen, mert az életünk, az istentisztelet és a prédikáció útja ez, az, ahogyan terel az Úr és közben szól hozzánk az ő Igéje által! Minden úrnapiján Krisztus Urunk előtt állunk, akinek szájából kétélű kard a nekünk szánt Igéje és ez a kard bizony belénk hasít, elhat emberi lényünk forrásáig, a csontvelőnkbe, a génjeinkbe, a szívünkbe a lelkünkbe és megítélve elválasztja a gondolatokat és a szívnek indulatait. Zsid 4:12. Az Ige és prédikáció útja sokszor úgy zár körül, mint az érdes garád¹⁰-kerítés és addig ösztökél, ameddig odaszorítja a lábunkat a kősziklához, aki a Krisztus. Aztán vége lesz az istentiszteletnek és nem vesszük észre, hogy dicsőséges Urunk előtt álltunk, sőt a szamarunkkal vesződünk, mert az fázik, éhes, szomjas, melege van, anyagcserés problémái vannak, sokféleképpen szorít. Megszólít tehát az Úr, de mi nem válaszolunk neki; csak a pap imádkozik, de valahogy már nem vagyunk benne a könyörgésben.

Végül a történetben az Úr Isten úgy adta, hogy Bálám egy olyan szakadékhoz érjen, ahol nem lehetett kitérni se jobbra, se balra, ahol Bálámnak már tudomásul kellett vennie az Istent. Akkor és ott feltárult az út veszélyes volta, hisz ott tátongott alatta a mélység, előtte pedig nem a vágyott jutalom volt, hanem az ítélet angyala, aki nem engedhette sehova Bálámot. Bálámnak akkor és ott két dolog közül kellett választania: Egyik az őt mélységbe küldő ítélet kardja a másik pedig az áldás szolgálata. Akkor és ott Bálám az áldást választotta.

Egyszer minden embernek életében eljön ez az utolsó szoros, a legutolsó, amikor már sehova nem lehet kitérni, se jobbra, se balra, amikor Krisztussal szemtől szembe kell állnunk (Jel 1: 7). Pál apostol életében az Úrral való kikerülhetetlen szembekerülés a damaszkuszi úton történt meg. Akkor az öldökléstől lihegő Saul igent mondott Jézus hívására és az átok rabszolgaságából, amiért hatalmas jutalmat ígértek neki az akkori hatalmasságok, egyszeribe kár és szemét lett Pál apostol szemében, mert meglátta magát a Krisztus dicsőségében. Áldott az Isten, ha úgy adja nekünk kegyelmét, hogy magunk is teljes szívünkben a Jézus Krisztus hívására mondjunk igent és ugyanakkor határozott nemet az átok minden jutalmára.

Jaj, ha ez a szembekerülés csak a halálunkban és az ítélet napján történik meg! Boldog, aki most teszi az életét Jézus Krisztus kezébe, mert őt annak a szakadéknak omladozó pereméről, ahol éppen áll, sziklára állítva megtartja és átviszi az Úr a saját halálán keresztül a halálból az életbe (János 5: 24 - 25! Ámen.

⁹ Mert ha valaki hallgatója az igének és nem megtartója, az ilyen hasonlatos ahhoz az emberhez, aki tükörben nézi az ő természet szerinti ábrázatát: Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt. De aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad amellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén, az boldog lesz az ő cselekedetében. Jak 1:23 – 25.

¹⁰ A *garád* a különböző szláv nyelvek, valószínűleg a szerb-horvát kerítés, körülkerített hely, istálló, ól jelentésű szavának átvétele. Románul „*gárd*”! Korábban hasonló jelentése volt a finnugor eredetű, már jórészt kipusztult *nyék* szavunknak.